

Етнокультурна мозаїка України

Україна – багатонаціональна держава з широким спектром національно-політичних, регіонально - культурних, релігійних, мовних та інших особливостей. Кожна нація, кожен народ, має свої звичаї та традиції, що склалися протягом багатьох століть і освячені часом. Саме тому численні народи на землі ревно бережуть творчий спадок попередніх поколінь у мові, звичаях, традиціях, моральних цінностях. Адже кожна культура – це душа етносу. Тільки осмисливши минуле, пізнавши витoki своєї культури та історії, можна й чіткіше зрозуміти сьогодення, і уявити майбутнє.

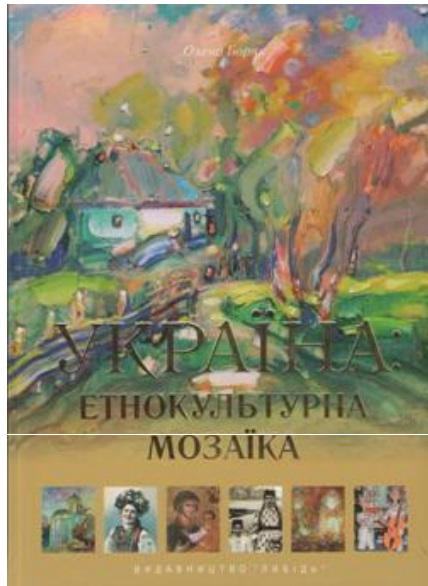
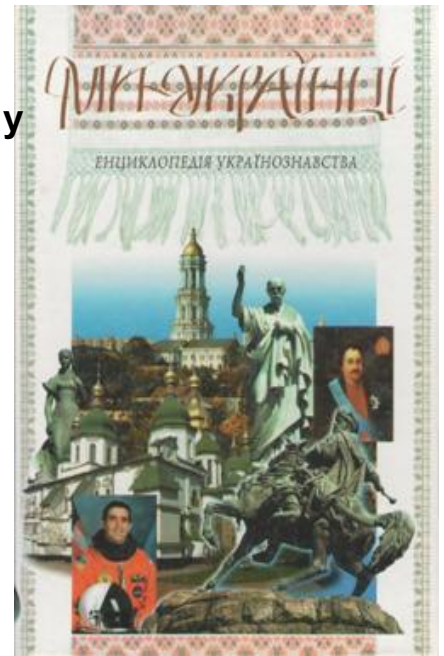
Пропонуємо переглянути віртуальну виставку «**Етнокультурна мозаїка України**», що знайомить користувачів з національною своєрідністю українців, їх духовною спадщиною, світоглядом, традиційно-побутовою культурою.

Супруненко В. П.
Ми – українці: Енциклопедія українознавства: у 2 кн. / В. П. Супруненко. – Д: «Дніпрокнига», 1999.

Енциклопедія українознавства є спробою представити для широкого загалу національну своєрідність українців, їх духовну спадщину, світогляд, традиційно-побутову культуру. Видання розраховане на вчених, педагогів, лекторів, працівників культурно-освітніх закладів, студентів та школярів.

Боряк О.О.
Україна: етнокультурна мозаїка. – К.: Либідь, 2006. – 328с. іл.

В етнокультурологічних нарисах, присвячених традиційному буттю пересічного українця XIX – першої половини XX ст., йдеться про свята й будні, звичаї та обряди, повір'я і символіку та багато що інше. Разом зі свідченнями очевидців, узагальненнями дослідників та маловідомим ілюстративним матеріалом із архівів та малярських майстерень усе це складає своєрідну мозаїчну панораму народного світосприйняття.

Для всіх, хто цікавиться українською минувиною .

Стражний, О. С.

Український менталітет: ілюзії, міфи, реальність. – К.: Книга, 2008. – 368 с.

Ця книжка відповідає на запитання – хто такий українець, чим мешканці України відрізняються від європейців і росіян. Прочитавши цю книжку, ви по-іншому дивитиметеся на людей, розумітимете логіку їхніх вчинків.

Грушевський, М.

Дитина у звичаях і віруваннях українського народу. – К.: Либідь, 2006. – 256 с.

Праця українського етнографа, громадського діяча, єпископа УАПЦ Марка Грушевського є «пребагатою збіркою матеріалу про дітей в українському селі» (Іван Франко). Подано і проілюстровано дослідження про дитячі іграшки й забавки. Авторський текст доповнюють коментарі на полях відомих педагогів, психологів, медиків, письменників. Книжка зацікавить не лише фахівців – етнографів, фольклористів, педагогів, медиків, а й батьків, широке коло читачів.

Черепанова С. О.

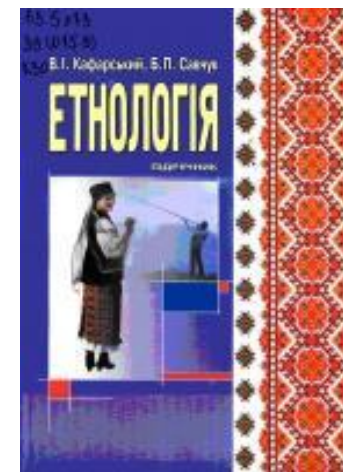
Філософія родознавства. - К. : Знання, 2007. - 460 с.

У контексті гуманітарно-культуротворчої стратегії філософії освіти розглянуто буття людини у просторі культури, поняття "рід - покоління", духовність родинного середовища, цінності національної культури, традиційну родинну обрядовість українців, форми збереження історичної та родової пам'яті, теоретичні аспекти генеалогії, методи дослідження Родоводу. Розраховано на широке коло читачів. Книга буде цікавою студентам закладів освіти педагогічного, гуманітарного, технічного профілю різних рівнів акредитації, викладачам, фахівцям у галузі національного виховання, педагогіки, культурології

Кафарський В.І., Савчук Б.П.

Етнологія : Підручник. - К. : Центр навч. л-ри, 2006. - 432 с.

Системний виклад основ етнологічної науки та її історичного становлення. Виходячи зі здобутків зарубіжної та вітчизняної етнологічної думки, дана інтерпретація етнологічної термінології, здійснена змістовна характеристика проблем етнопсихології, расології, етнічної конфліктології, головних аспектів етнології культури та релігії. Розкрито формування етнічної мапи світу. Призначений для студентів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, учителів.

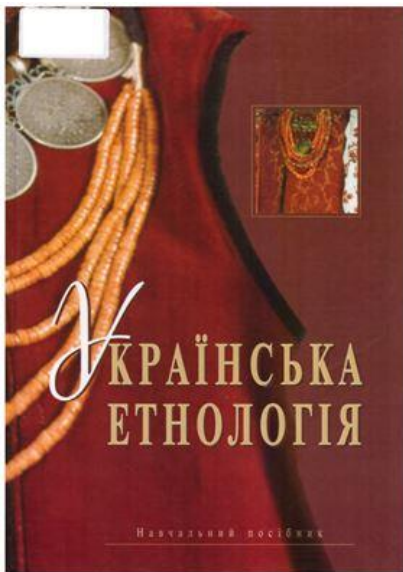

Кара-Васильєва Т. В., Чегусова З. А.

Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках ``великого стилю``.
- К.: Либідь, 2005. - 280с. іл.

Книжка базується на сучасній концепції розвитку декоративного мистецтва ХХ ст. Розкривається складна й розмаїта панорама художнього життя в Україні: зміни напрямків і стилів, взаємовпливи народного та професіонального мистецтва, творення нових ідей - від авангарду на початку століття до пошуків стилю сучасних митців.

Для мистецтвознавців, істориків, працівників музеїв, студентів та учнів творчих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться українським декоративним мистецтвом.

Українська етнологія: Навчальний посібник /В. Борисенко, М. Гримич, О. Гончаров та ін. - К: Либідь, 2007. - 400 с.

У посібнику аналізуються теоретичні проблеми української етнології, пов'язані з етногенезом українців, формуванням регіональної специфіки тощо. З нових позицій висвітлюється історія розвитку етнологічної науки. Традиційна культура українців — житло, одяг, харчування, звичаї, обряди, вірування — розглядаються з урахуванням сучасних соціально-економічних змін.

Для студентів, викладачів, науковців, а також усіх, хто цікавиться історією та етнологією.

Кириченко М. А.

**Український народний декоративний розпис : Навчальний посібник.
— К. : Знання-Прес, 2006. — 228 с.**

Навчальний посібник присвячено безцінному духовному надбанню — українському народному декоративному розпису. До книги увійшли розділи, присвячені настінному розпису, мальовкам, станковому живопису і графіці, розпису по дереву, писанкарству. Автор розповідає про найвищі досягнення майстрів українського народного розпису, наводить численні ілюстрації, вказує на особливості техніки, якою виконані ті чи інші роботи.

Литвинець Е. М.

**Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизування: альбом. - К. :
Вища шк., 2004. - 335 с. : іл.**

Наведено стислі історико-художні відомості про ручне вишивання і нанизування, орнаментику, кольорові поєднання та композиційні вирішення. Розглянуто потрібні матеріали, інструменти і пристосування, послідовно викладено технічні прийоми вишивальних швів і способів нанизування, наведено характерні узори.

Для широкого загалу шанувальників народної творчості та для тих, хто бажає самостійно навчитися вишивати і нанизувати.

Заєць І.І

Витоки духовної культури українського народу . — К. : Аратта, 2006 . — 328 с.

Монографія відомого археолога, професора Івана Зайця присвячена пошуку витоків духовної культури українського народу. Автор розглядає численні пам'ятки археології і стародавньої історії України (від палеоліту до Київської Русі) як першоджерела духовної культури нашого народу.

Юрій М.Ф.

Етногенез українського народу: Навчальний посібник. – 3-є вид. доп. – К : Кондор, 2007 . – 262 с.

Книга присвячена найактуальнішим проблемам сучасної української історичної науки – етногенезу українського народу та його менталітету. Написана під незвичним для читача історичним, біолого-географічним, психологічним та культурологічним кутом зору.

Адресована викладачам, учителям, усім, хто цікавиться минулим і сучасним українського народу.

Лозко Г.С.

Українське народознавство. – 3-є вид., доп. та перероб. – К.:АртЕк, 2006. –

472 с.

Це третє, оновлене і доповнене видання книжки відомого етнологa, кандидата філософських наук Галини Лозко "Українське народознавство". Автор не тільки значно розширила коло народознавчих проблем, але і доповнила книгу новими фактичними даними (зокрема розділи про походження українського народу, міфологію, пантеон слов'янських Богів, державну символіку, додано відомості про цілющі рослини і священних тварин тощо). Відтворено давній календар наших Пращурів "Коло Свароже", зроблено докладний аналіз Велесової Книги.

Книга буде цікавою для всіх, хто любить і шанує рідну минувшину та дбає про майбутнє збереження нашого етносу.

Українські традиції / упоряд. та передм. О. В. Ковалевського. - Х. : Фоліо, 2003. — 573 с. — (Перлини української культури).

Видання є унікальною антологією, в якій розповідається, чим жив український народ від давніх-давен до нашого часу.

Велесова книга, Геродотова «Скіфія», Апокрифи та Життя перших руських святих, українські легенди, народні пісні й думи формують цілісну картину духовної й культурної діяльності українців у різні часи та епохи.

Значну долю уваги приділено розглядові стародавньої міфології, ідеї світлопоклоніння, вогню (хатнього вогнища), який запалюється у печі і проганяє злих духів. Окремо говориться про запорізькі житла та їхнє облаштування, предмети побуту козаків.

Досліджена у виданні традиція настінного розписування найдавніших українських жител зображеннями небесних світил зацікавить тих, хто вивчає народний розпис за археологічними розкопками. Прийоми прикрашення сільської хати стануть у пригоді художникам, архітекторам, мистецтвознавцям.

Л. П. Саннікова

Свята Мова Творця у Звичаї Народу:
Еніофеноменологія староукраїнської культури

Саннікова Л. П.

Свята Мова Творця у Звичаї Народу: Еніофеноменологія староукраїнської культури. - Київ: Видавництво "Аратта", 2005. - 776 с., 236 іл., 29 схем.

Книга присвячена новій науковій галузі культурології — еніофеноменологічній етно-культурології. Досліджуються процеси виникнення, розвитку й функціонування української народної культури. Розглянуті методологічні основи формування й розвитку еніофеноменологічної культурології, докладно вивчені структури уявлення образно-символічних понять. Особливе місце приділяється стратегіям репрезентації та інтерпретації культурних образів у контексті сучасних наукових концепцій. Для прикладу досліджується низка ключових понять і ситуацій: освоєння людиною межі буття-небуття; усвідомлення людиною часу, простору, матерії; вшанування душ предків; обрядове коло, символіка канонічної народної традиції. Для студентів гуманітарних факультетів вищої школи, а також для всіх тих, хто цікавиться таємницями природи та Всесвіту.

Селівачов М. Р.

Лексикон української орнаментики : іконографія, номінація, стилістика, типологія : Навчальний посібник для вузів. - К.: АНТ, 2005. - 400 с.

Протягом кількох тисячоліть орнаментика була найширшою сферою мистецької діяльності, важливим інструментом пізнання складних ритмів і циклів природи. В орнаментіці зберігаються та відтворюються символи і знаки різноманітних інформаційних систем.

Фундаментальна праця М. Селівачова має енциклопедичний характер, де досліджуються генеза, історія, еволюція форм і стилістики в орнаментіці текстилю, кераміки, різьблення, декоративних малювань та інших видів декоративного мистецтва.

У виданні приділено увагу дискусійним питанням етнокультурного районування, типології та класифікації. Книга містить словник елементів і мотивів орнаментики, понад тисячу ілюстрацій і таблиць.

Данилюк, А. Г.

Українська хата. — К. : Наукова думка, 1991. — 110 с.

Історико-етнографічна книга уперше висвітлює українське народне житло у синтезі побутового, архітектурного і естетичного аспектів. Розглянуто різні типи планування, архітектурні особливості, внутрішнє опорядження традиційної оселі й господарських споруд різних регіонів України. Розкрито зв'язок естетичного образу української хати з духовною сутністю народу, його історичною пам'яттю. Дослідник заглиблюється в історію розвитку хати, звертає увагу на різноманітні прийоми декоративно-художнього оздоблення житла, описує інтер'єр оселі. Наскрізною ідеєю книги є думка автора, що традиційна хата є колискою українського народу й емблемою України.

Видання розраховане на етнографів, істориків, краєзнавців, архітекторів, будівельників і народних майстрів сучасного села.

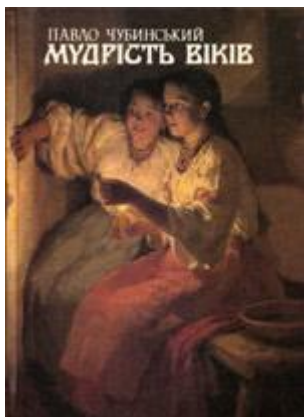
Стельмашук Г.Г.

Українське народне вбрання.— Львів : Априорі, 2013 . — 256 с.

На джерельному і фактологічному матеріалі представлено шлях формування і побутування українського традиційного вбрання від найдавніших часів до початку ХХ ст. Розглянуто комплекси вбрання усіх етнографічних регіонів України.

Вперше подано коротку характеристику вбрання української еліти, міщан і робітників.

Чубинський, Павло Платонович. Мудрість віків [Текст] : укр. народознав. у творчій спадщині Павла Чубинського : у 2 кн. Кн. 2 / Чубинський, Павло Платонович. — К. : Мистецтво, 1995. — 223 с. : ілюстр., 1 арк. ілюстр.

У центрі уваги вченого — світ уявлень та розумінь українського народу. Ця книга увібрала в себе міфологію, вірування, народний календар, загадки, звичаї, обрядовість. До кожного стародавнього свята дослідник подає розлогий коментар. Книга містить багатий ілюстративний матеріал, зокрема зображення традиційної української хати, ікон, селян у яскравому етнічному вбранні, народних інструментів, сезонних польових робіт тощо.

Культура і побут населення України : Навч. посіб. для вузів / В.І. Наулко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко та ін .— К. : Либідь, 1993 . — 230 с.

Перше видання цієї книжки (1991 р.) стало водночас і першим знайомством читача з оригінальним систематизованим посібником з українського народознавства. У другому, доповненому і переробленому виданні з урахуванням новітніх даних подано огляд основних етапів етнічної історії України, розвитку різноманітних сфер матеріальної та духовної культури її населення, містяться відомості про українську діаспору та її культурні надбання.

Для науковців, студентів, усіх, хто цікавиться історією та етнографією рідного краю.

